

Ayişə NƏBİ

1. ƏTİR YADDAŞI

Qaraltıya gedib yol tapan qərib kimi
 Qarabaqara dalımcə düşüb məni yol bilir bu ətir.
 Sinib üstümə mənimlə gedir hara gedirəmsə.
 Çırpındım, tökülmədi, silkindim, düşmədi,
 Yapışdığı yaxamdan qopardım da, qopmadı,
 Öz yolundan sapmadı.
 Qıdıqlayıb burnumu gün boyu unutmadı,
 Sənə o ruh verəni hər an xatırla, – dedi.
 Yapışaraq yaxamdan, məndədir sevdə, – dedi,
 Tanrı mənimlə sənə eşqi yolladı, – dedi.

2. DAĞLARIN KÖLGƏSİ

Dağların qurd nəfəsi qarışmış havasıyla,
 meşələrin ahəngiylə böyüdük, usanmadıq.
 Qayığa bənzəyən çökəklərdə top oynadıq,
 Suyuna baş vurmadıq, şərək çıxmadıq qurbağaya.
 Ayaqlarımızı salladıq, buz salxımları da olmadıq.
 Üzündə əks edən işığınu ovucladıq çayların,
 dənizə baxaraq böyümədim, dənizi böyütmədim,
 dənizə sevdalanmadım, nə umacaq sular məndən?
 Dağları
 gecənin zülmətində əjdahaya bənzətdim,
 başında şaman ruhu dolaşan əjdahaya.

Dəli-dəli daş qoparıb bağrından
 üstümə atacaq, elə bildim.
 Ancaq ayın aydınlığında
 dağların kölgəsi yerə sərilib
 ölü kimi qımıldamadığını görəndə toxdadım,
 Rəbbimin zərrəsi olduğunu anladım,
 şaman ruhu yerə sərib dağın ruhunu, dedim.
 O zaman dağların topa buludlar kimi
 yeridiyini bilmirdim,
 dağın Məhəmmədə tərəf gəldiyini bilmirdim.

Dağ gündüzlər mərdliyim, qürurum,
 gecələr əjdahaya dönüb kabusum olurdu.
 Biz
 dağların havası, meşələrin ahəngiylə ruhlandıq.
 Mən dənizə baxaraq böyümədim,
 dənizi heç böyütmədim,
 dümdüz qum səhraları görmədim.
 Axan çayla rəvan oldu ruhum,
 axan sulara sevdalandım,
 dağları deşən sularla yüyürdüm,
 şiş qayalarla yarışdı qürurum.
 Dağlar məni düşmənlə bəllədi.

Dənizin üstündəki qaranlığa vahimələnmədim,
 qorxumu eşqə döndərdim.

Kənd qaranlığının yumşaqlığına,
bir az da həyə üzünə,
həlimliyinə kəsəndim,
doyorsun qürurunu qoy mənimlə.
Utancaq havası qarışdı qanıma-düşmənlə oldu,
meşələr dəniz kimi kükrəmədi üzümə,
qorxutmadı;
meşələr zümrüməylə oxşadı zövqümü,
ahənglədi dərsimin dərinini...

3.AĞ PARÇANIN NAĞILI

Atamın kəfən ağından qalan parçanı gündük etdim
pəncərəmə.
İndi yay günü günəşlə, küləklə boğuşurkən bu ağ
günlük
bəlkə də, hayıfılanır atama sarılıb getmədiyinə o
dünyaya.
Torpaqla bədən arasında nə yaşayacaqdı, kim
bilir...
Bəlkə, çürüntüsü torpaqdan bir ot olub çıxınca
dincələcəkdi,
yenidən pambıq olub parça olacaq,
top sarınıb taxçaya qoyulacaqdı.
İndi burda kəfəndən artan ağ
qışda lal-kar asılıb, gah işığı ötürür içəri, gah
qaranlığı.
Dar ağacındakı edamlıq kimi tərənəm qış boyu,
mənim kimi pəncərədən baxır dünyaya, ya da baxa
bilmir.
Bu gün açıq yay pəncərəsindən azad, asudə
yellənir
çırpılaraq pəncərənin qara barmaqlığına.
"Azadlıq!" deyib vurur özünü barmaqlığa, dəmirə,
sonra da kor-peşman geri qayıdıb fərağat durur.
Küləyin fitvasıyla həvəslənib çırpılmaqdan bozardı
kəfəndən artan gündük ...
Ağ gündük, ağ parça, qənd ağı pərdəlik.
Ey Hacı Zeynalabdinin üstündə tapılmayan ağ,
atamın kəfəndən artan ağ,
kəfən ağı,
səni edam edib,
səni dünyayla, günəşlə arama pərdə eləyib
ömür verdim;
qəbirdə çürüməkdən,
taxçada tozlanmaqdan qurtardım, ey kəfən ağı.

4.QANADLI OLMALIYDI

Qanadları olmalı insanın, uça bilməli quşlardan
yuxarı...
Qısa örtüsündən ayaqları çıxmışdı ağappaq,
bir də bir tutam saçı,
qarabuğdayıydı gəlin,
ölməncə ayaqları ağarmış, qara saçları bozarmışdı.
Kimsəsiz olunca örtü qısa ölüyə kəfən dar gələrdi.
İstədim içəri yığam saçlarını, örtəm ayaqlarını.
Ürəndim,
Nə dilim söz tutdu, nə əlim tərənədi.
ruhu vurdu ölünün, bəlkə.
Hissizcə durub baxdım örtüsünə ölünün.
Nə yaşamış, nə xəyallar qurmuş, nə umudları
ölmüşdü içində;
tabutu ağır olacaqdı, bilirəm,
yaşanmamış istəkləri bir tabut dolusu daş kimi
ağrıdacaqdı çiyinləri...
Amma "Çiyində Ağtapa gedim, ay oğul" deməmişdi
heç kimə,
indi onu daşıyan yad çiyinlər duymayacaqdı belə
bir tabut dolusu daş dönmüş ölü arzu daşdıqlarını.
Aparıb torpağa tapşıracaqlar,
üstünə daş qoyacaqlar, olum-ölüm tarixini yazacaqlar
bədəninin.
Amma arzu-istəklərinin ölüm tarixini kimsə
bilməyəcək,
ruhunun ölüm tarixi olmayacaq...

5.YA NƏSİMİ, YA ŞƏMS

Ya Nəsimi, ya Şəms!
Yıxayıb hüzn dolu könlünü nur ilə
ağacdən yarpaq uman, çiçəkdən ətir,
ölmüş itin dişini gözəl görən,
mənliliyi qabıq qoyub çəyirdək çıxaran
ey Nəsimi, ey Şəms!
Eşq var, dedilər, "iman" dedilər...
Varlığı – tək zərrə,
qərq olub dəryada damla kimi
əriyib yox oldu küllidə...
Pəncərəmə qonan göyərçin kimi ürəkək deyil,
içində can susar...
Hal
qabaran dəniz olub ürəkəkliyini udar
göyərçinin.

Unutmaz.
Unutmaram gülün üstündə ləçəyin ürperərək
titrədiyini,
ətrinin üşüdiyünü;
bir meh belə ona tufandır,
bu yandır, o yandır,
ey Nəsimi, ey Şəms.

Hüzurda dil qıfıl olar,
göz qaralar,
əllər hərarətini itirər,
can titrər,
ürpərən dağların təpəsi tərs dönər,
zövqlərin ahəngində dəyişər iqlimlər.

Ya Nəsimi, Ya Şəms!
Qələm titrər eşq kəliməsi üstündə,
çəkilər qiyamətin damarları,
yenilər dağların zirvələri.
Ahəngini pozmaz varlığın nəfəsi,
gələni gedən, gedəni gələni
söz qovar canın içindən,
eşq arayar sonsuzluğun girdabında,
vurar nəbzi ağzında dili tərpinincə,
Əbabilin dimdiyindəki daş qədər ağır,
başına qonan dövlət quşudur eşq.
Çırpsa qanadlarını, torlanar məhşər kimi zərrələr...
Tozların hakimliyi...
Kövrələr cəhənnəm mələyi,
sərinləyər cəhənnəmdə atəş,
Ya Nəsimi, ya Şəms...
Eşq boynunuzun kəndiri,
boynumun kəndiri...
Çəkildi ayağınızdan yer.
Çəkildi ayağımdan yer.
Ya Nəsimi, ya Şəms...

6.ŞAHLANAN NƏFƏS

Eşidirsən...mi...
E...ş... i...d...i...r...s.n.mi
Səssizliyi eşidirsənmi?..
Deyir, uğuldayır qulaqlarımda sonsuzluq,
qarışır yer-göy bir-birinə,
isti-soyuq qarışır, əksliklər tək olur
doğmalaşan insanlar kimi,

birdəşən insanlar kimi.
İçinə yığılan çanaqlı bağadır bu an hər şey:
uçanlar qanadlarını,
qaçanlar ayaqlarını yığıb,
danışanlar sözlərini udub, susanlar səslərini.
Bircə nəfəs diridir,
bircə nəfəs şahlanır dev kimi üstümə,
tərpədir daşa dönmüş varlıqları...
Hər şey canlanır, məhşərdəki kimi qalxır
yerindən,
hər şey canlanır kən mən ölürəm.
Tarazlıq pozulmur, ahəng qorunur...
Eşidirsənmi, pozulmur...

